

Sygn. akt I C 1013/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Anna Gembalska

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2017 r. w Kamiennej Górze na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko J. O.

o zapłatę

powództwo oddała w całości.

sygn. akt **I C 1013/16**

UZASADNIENIE

Strona powodowa – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., działająca przez profesjonalnego pełnomocnika, w pozwie złożonym dnia 29.06.2016 r., domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanej J. O. kwoty 385,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27.06.2011 r. Uzasadniając żądanie wywiodła, że zobowiązanie pozwanej wynika z wiarygodności nabytej przez stronę powodową od Wyższej Szkoły (...) we W., będącej następcą prawnym Wyższej Szkoły (...) we W., wobec której pozwana była zobowiązana do czesnego za studia na podstawie zawartej w dniu 20.09.2010 r. umowy studiów licencjackich i której to szkole zalegała z płatnością czesnego za lipiec 2011 roku na kwotę 385,00 zł.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze, nakazem zapłaty z dnia 9.09.2016 r., sygn. akt I Nc 756/16, nakazał pozwanej J. O., aby zapłaciła na rzecz strony powodowej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w terminie 14 dni kwotę 385,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27.06.2011r., a także, by zwróciła powodowi koszty procesu (k. 65 akt).

Pozwana J. O. od powyższego nakazu zapłaty złożyła sprzeciw

w ustawowym terminie. Nie zgodziła się w nim z całym żądaniem objętym pozwem. Podniosła, że nie przystąpiła do żadnych egzaminów w Wyższej Szkoły (...) we W. i już w pierwszym semestrze studiów zrezygnowała całkowicie z zajęć na studiach, informując o tym Uczelnię na piśmie w czerwcu 2011 roku. Sądziła, że z tego względu została skreślona z listy studentów już w drugim semestrze studiów. Naprowadziła, że jej rodzice - pomimo to - opłacali studia do czerwca 2011 roku, nie wiedząc o rezygnacji z nich przez pozwaną (k. 69-70 i 99-100 akt). Do sprzeciwu pozwana załączyła plik dokumentów na poparcie swoich twierdzeń, w tym między innymi własne pisemne oświadczenie z dnia 12.02.2015 r. obejmujące zarzut przedawnienia roszczenia powoda z powołaniem się na art. 160a ustawy o szkolnictwie wyższym (k. 85 akt).

Stając na rozprawie w dniu 3.02.2017 r., pozwana zgłosiła ustnie zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem (k. 111 akt).

Ustalono następujący stan faktyczny:

Wyższa Szkoła (...) we W., a później jej następca prawny - Wyższa Szkoła (...) we W., prowadziły działalność dydaktyczną polegającą na kształceniu studentów w systemie wyższych studiów zawodowych. Uczelnia uzyskiwała środki finansowe między innymi z czesnego – opłat uiszczanych przez studentów na podstawie umów o naukę, opłat za kursy dokształcające i inne usługi edukacyjne, opłat administracyjnych, sprzedaży usług doradczych, badawczych i projektowych, sprzedaży innych towarów, inwestycji kapitałowych, funduszy Unii Europejskiej, budżetu Państwa lub gminy, grantów, darowizn, zapisów, spadków oraz ofiarności publicznej, a także z dochodowych form gospodarki mieniem uczelni. Warunki odpłatności za studia były określane w zawieranych ze studentami umowach o naukę, przy czym zasady pobierania i wysokość opłat za studia oraz innych opłat związanych z procesem dydaktycznym były ustalane na dany rok akademicki przez Rektora.

(dowód: odpis KRS na k. 10 – 12akt, decyzja o zatwierdzeniu statutu szkoły wyższej na k. 36 akt, statuty szkół wyższych na k. 13 – 22 i 36v. – 45 akt, odpis z rejestru uczelni niepublicznych na k. 24 – 27 akt, regulamin studiów na k. 45v. – 49 akt i regulamin opłat za studia z załącznikiem na k. 51 – 55 akt)

W dniu 20.09.2010 r. pozwana J. O. zawarła z Wyższą Szkołą (...) we W. umowę o studia licencjackie. Uczelnia zobowiązała się do świadczenia na rzecz pozwanej nauki, a pozwana zobowiązała się do odpłatności za tę naukę. Przewidziano możliwość obu stron do pisemnego odstąpienia od umowy o naukę pod rygorem nieważności. Pozwana zobowiązała się do płatności czesnego w dwunastu ratach miesięcznych, przy czym rata za lipiec 2011 roku płatna była do 26.06.2011 r.

(dowód: umowa studiów licencjackich niestacjonarnych na k. 31 – 33 akt, regulamin opłat za studia z załącznikiem na k. 51 – 55 akt, regulamin studiów na k. 45v. – 49 akt, wykaz czesnego pozwanej na k. 50 akt, kwestionariusz osobowy pozwanej na k. 28 akt, podanie o przyjęcie na studia na k. 29 akt, decyzja o przyjęciu na studia na k. 30 akt, ślubowanie na k. 34 akt i potwierdzenie odbioru legitymacji studenckiej na k. 35 akt)

Poza sporem między stronami było, że rata czesnego pozwanej należna za lipiec 2011 roku wynosiła 385,00 zł i pozwana jej nie zapłaciła, natomiast pozostałe raty czesnego za rok akademicki 2010/2011 zostały zapłacone w terminach przewidzianych umową o studia i zgodnie z regulaminem opłat. Bezsporne również pozostało, że pozwana została skreślona z listy studentów dopiero po upływie II semestru studiów z powodu rezygnacji z nich z początkiem 2011 roku. Okoliczności powyższe potwierdzają: decyzja z dnia 1.09. 2011 r. o skreśleniu z listy studentów na k. 56 akt, przelew z dnia 1.06.2011 r. na k. 71 akt, wykaz czesnego pozwanej na k. 50 akt, pisma pozwanej do szkoły wyższej na k. 72, 74, 78 i 82 akt i pismo szkoły wyższej na k. 79 akt.

Na prośbę pozwanej, w sierpniu 2012 roku, Wyższa Szkoła (...) i

Finansów we W. umorzyła odsetki od czesnego pozwanej wynoszącego 385,00 zł. Pismami z dnia 10.05.2012 r., 21.05.2012 r., 11.06.2012 r., 7.08.2012 r., 19.10.2012 r., 21.12.2012 r., 7.01.2015 r., 18.02.2015 r. i 13.03.2015 r. strona powodowa – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., działając w imieniu Wyższej Szkoły (...) we W., wzywała J. O. do zapłaty zaległego czesnego i związanych z tym należności ubocznych. Pozwana jednakże odmawiała zapłaty żądanych świadczeń twierdząc, że są nienależne.

(dowód: wezwania do zapłaty na k. 59 i 86 – 94 akt, pismo szkoły wyższej na k. 75 akt i pisma pozwanej do szkoły wyższej na k. 72, 74 i 78 akt)

W dniu 17.12.2014 r. Wyższa Szkoła (...) we W. zawarła z

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę sprzedaży wierzytelności w ramach której przeniosła na rzecz strony powodowej wierzytelność przysługującą Uczelni względem pozwanej J. O. na mocy zawartej z nią w dniu 20.09.2010 r. umowy o studia licencjackie.

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z załącznikiem z dnia 17.12.2014 r.

na k. 57 – 58 akt)

W sprawie zaległego czesnego pozwana zwracała się o pomoc prawną do Ministra Szkolnictwa Wyższego i Powiatowego Rzecznika Konsumentów. Później, w piśmie z dnia 12.02.2015 r., skierowanym do powoda, podniosła zarzut przedawnienia i zapowiedziała skorzystanie z tego zarzutu również w ewentualnym postępowaniu sądowym.

(dowód: pismo pozwanej na k. 76 akt i wniosek pozwanej na k. 83 akt oraz pismo Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego na k. 77 akt i pismo powiatowego rzecznika konsumentów na k. 84 akt, a także pismo pozwanej na k. 85 akt)

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wstępnie należy podnieść, że zgodnie z dyspozycją art. 505 § 1 i 2 k.p.c., wobec prawidłowego złożenia przez pozwaną sprzeciwu od nakaz zapłaty stracił on moc.

Umowa o studia zawarta pomiędzy pozwaną J. O. i Wyższą

Szkołą (...) we W. nie była umową zlecenia, ani też umową do której – na mocy przepisu art. 750 k.c. – należałoby stosować normy regulujące umowę zlecenia (art. 734 i nast. k.c.), w tym między innymi przewidziane treścią art. 746 § 1 i 2 k.c. Wynika to zasadniczo ze specyfiki takiej umowy. Zastrzeżenia budziłyby na przykład możliwość wypowiedzenia umowy w każdym czasie przez przyjmującego zlecenie w odniesieniu do usługi dotyczącej nauki (art. 746 § 2 k.c.). W takich przypadkach wypowiedzenie przez przyjmującego zlecenie powinno uwzględniać interes dającego zlecenie czy osoby, na rzecz której umowa została zawarta, oraz cel umowy, a więc nastąpić w czasie odpowiednim dla takiej osoby, umożliwiającym prawidłowe zadbanie o jej interesy. W rezultacie uznać należy, że umowa o studia jest umową sui generis unormowaną przepisami szczególnymi, to jest ustawą z dnia 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j.: Dz.U. z 2016 r., poz. 1842). Zgodnie z art. 160 ust. 3 tej ustawy – obowiązującym do 1.10.2014 r. –warunki i wysokość opłat związanych z odbywaniem studiów określa umowa między uczelnią a studentem lub osobą przyjętą na studia, zawarta na cały przewidywany okres studiów w formie pisemnej. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem, roszczenia majątkowe z tych umów przedawniały się po upływie lat dziesięciu (zob. np. wyrok SO w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 października 2013 r., II Ca 564/13 – Legalis Nr 1533359). Jednak Ustawą o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (...) z dnia 11.07.2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 1198), która weszła w życie 1.10.2014 r., dodano przepis art. 160a, którego ustęp 7 przewidujący przedawnienie roszczeń wynikających z umowy o studia z upływem lat trzech. Po myśli art. 32 cytowanej ustawy, do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej stosować należy przepis art. 160a ust. 7 ustawy (trzyletni okres przedawnienia).

Powyższe pozwala przyjąć do roszczeń majątkowych powoda wynikających z umowy pozwanej o studia z dnia 20.09.2010 r. trzyletni okres przedawnienia, niezależnie od kwestii uznania lub nieuznania okresowego charakteru świadczenia czesnego.

W ocenie Sądu, retroakcyjne działanie ustawy z dnia 11.07.2014 r. jest – w świetle dyspozycji art. 3 k.c. – dopuszczalne, zwłaszcza w odniesieniu do okresów przedawnień, których bieg nie uległ zakończeniu do chwili wejścia jej w życie, to jest do dnia 1.10.2014 r. (zob. Beata Janiszewska – MOP 2016, nr 7). Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, ponieważ dotychczasowy – jak już wspomniano – dziesięcioletni okres przedawnienia roszczeń powoda nie skończył się do powyższej daty i w konsekwencji – na mocy przywołanej wyżej nowelizacji – uległ skróceniu do lat trzech, a te minęły z dniem 27.06.2014 r., czyli jeszcze przed złożeniem pozwu w sprawie w dniu 29.06.2016 r.

Dodać tylko wypada, że skrócenie terminu przedawnienia opisane wyżej nie nastąpiło w drodze czynności prawnej i tym samym nie naruszało dyspozycji art. 119 k.c.

W takim kontekście, zgłoszony przez pozwaną na rozprawie zarzut przedawnienia roszczenia objętego pozwem miał fundamentalne znaczenie. Po myśli art. 117 § 1 k.c. roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Bieg przedawnienia czesnego za lipiec 2011 rok rozpoczynał się z dniem 26.06.2011 r. (art. 120 § 1 k.c.) i roszczenie o zapłatę z tego tytułu przedawniło się jeszcze przed złożeniem pozwu w niniejszej sprawie, albowiem – jak już wspomniano wyżej - okres przedawnienia tego rodzaju świadczenia wynosił trzy lata. Na treść dochodzonej pozwem wierzytelności nie miała przy tym żadnego wpływu jej cesja przez Wyższą Szkołę (...) we W. na rzecz powoda (art. 509 § 1 i 2 k.c.). Nabywca wierzytelności wstąpił bowiem w dotychczasowe prawa zbywcy. W zaistniałej sytuacji, zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia pozostawiał je zobowiązaniem naturalnym, a takiemu zobowiązaniu nie przysługiwała ochrona prawna (zaskarżalność do sądu). Jeśli jednak zostanie spełnione dobrowolnie przez dłużnika nie można żądać zwrotu świadczenia jako nienależnego (art. 411 pkt 3 k.c.).

Zważywszy powyższe, nie zachodziła potrzeba rozważania czy roszczenie powoda jest usprawiedliwione merytorycznie.

Rekapitułując: roszczenie strony powodowej podlegało trzyletniemu okresowi

przedawnienia, którego termin upłynął przed wszczęciem niniejszego postępowania. Implikowało to ostatecznie uznaniem skuteczności zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia.

Mając na uwadze ustalone w sprawie okoliczności faktyczne oraz przywołane wyżej motywy – na podstawie wskazanych wyżej przepisów – orzeczono jak w wyroku.
